

Natuurwaardenonderzoek in het kader van het voorontwerp bestemmingsplan “De Zilk”, gemeente Noordwijkerhout

**Natuurwaardenonderzoek in het kader
van het voorontwerp bestemmingsplan
“De Zilk”, gemeente Noordwijkerhout**

Natuurwaardenonderzoek in het kader van het voorontwerp bestemmingsplan “De Zilk”, gemeente Noordwijkerhout

Opdrachtgever:	Gemeente Noordwijkerhout
Uitvoering:	Natuur-Wetenschappelijk Centrum
Veldwerk:	Rob Haan, Esmeralda van der Keur, Koen Woerdenbag
Samenstelling:	Vivian Maas
Foto voorpagina:	Houtpantserjuffer (<i>Lestes viridis</i>), gezien in het plangebied tijdens het veldbezoek

Natuurwaardenonderzoek in het kader van het voorontwerp bestemmingsplan “De Zilk”, gemeente Noordwijkerhout [Samenst.: Maas, V.] [Foto's: Van der Keur, E.]. Met lit. opg., Dordrecht: Strix/ NWC.

Trefw.: De Zilk, Noordwijkerhout, Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998

W725/ P12-094

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt of verveelvoudigd, door middel van; druk, fotokopie, microfilm of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de opdrachtgever.

Dordrecht, februari 2013

Inhoud

1	Inleiding	6
2	Wettelijk kader	8
2.1.	<i>Algemeen</i>	8
2.2.	<i>Flora- en faunawet</i>	8
2.3.	<i>Natuurbeschermingswet 1998</i>	10
3	Gebiedsbeschrijving en voorgenomen plannen	14
3.1.	<i>Gebiedsbeschrijving</i>	14
3.2.	<i>Voorgenomen plannen</i>	17
4	Toetsing aan de Flora- en faunawet	20
4.1.	<i>Methode</i>	20
4.2.	<i>Resultaten</i>	22
4.3.	<i>Effecten, verplichtingen en aanbevelingen</i>	26
5	Voortoets Natuurbeschermingswet 1998	30
5.1.	<i>Methode</i>	30
5.2.	<i>Effectstudie- en beoordeling</i>	30
5.3.	<i>Conclusie voortoets</i>	34

Referenties

Bijlagen:

Bijlage 1: Tabellen soorten Flora- en faunawet

Bijlage 2: Natura 2000- gebied # 88 - Kennemerland-Zuid

Bijlage 3: Vleermuizen, ruimtelijke ingrepen en de Flora- en faunawet

Bijlage 4: Vogels, ruimtelijke ingrepen en de Flora- en faunawet

Bijlage 5: Verspreiding Gevlekte witsnuitlibel in Nederland

1. Inleiding

In verband met de herontwikkeling van woonkern “De Zilk” in de gemeente Noordwijkerhout, wordt momenteel een voorontwerp bestemmingsplan voorbereid waarin de bouw van nieuwe woningen mogelijk wordt gemaakt. Hiervoor worden de in het plangebied gelegen sportvelden gedraaid, wordt de bestaande sloot gedempt en wordt er een nieuwe watergang gegraven waarlangs een natuurvriendelijke oever aangelegd wordt. Daarnaast zal een groot aantal bomen gekapt worden en zal, de op de sportvelden aanwezige bebouwing, gesloopt worden. Tot slot wordt in een ander deel van het plangebied het Trefcentrum “De Duinpan” gerenoveerd en maakt de bebouwing op de locatie “De Egelantier” plaats voor nieuwe woningen en een nieuw schoolgebouw.

Bij dergelijke ruimtelijke ingrepen dient, in het kader van de natuurwetgeving (Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Ecologische Hoofdstructuur), onderzoek verricht te worden naar de aanwezige natuurwaarden en dient een beoordeling gemaakt te worden van eventuele negatieve effecten van de plannen op deze waarden.

De gemeente Noordwijkerhout heeft het Natuur-Wetenschappelijk Centrum (NWC) gevraagd een natuurwaardenonderzoek uit te voeren in De Zilk en om te adviseren met betrekking tot de natuurwetgeving.

2. Wettelijk kader

2.1 Algemeen

De voorgenomen plannen zijn getoetst aan de Flora- en faunawet. Daarnaast is de oriëntatiefase uit de Natuurbeschermingswet 1998 doorlopen (voortoets). Bij de toetsing aan de Flora- en faunawet wordt nagegaan welke gevolgen de plannen hebben voor de, in het kader van deze wet, strikt beschermde soorten die eventueel binnen en/of in de nabije omgeving van het plangebied aanwezig zijn. In de voortoets wordt nagegaan welke gevolgen de plannen hebben voor aangewezen doelsoorten die binnen het Natura 2000-gebied “Kennemerland-Zuid” aanwezig zijn en voor de instandhoudingsdoelen van deze aangewezen soorten.

2.2 De Flora- en faunawet

Een groot deel van de inheemse dier- en plantensoorten is beschermd door de Flora- en faunawet (2002). De bepalingen van deze wet kunnen van invloed zijn op ruimtelijke ingrepen, zoals het aanleggen van infrastructuur, het realiseren van bebouwing, het uitbreiden van industriegebieden, enzovoort. Bij dergelijke (ruimtelijke) activiteiten moet op basis van de Flora- en faunawet en in het kader van het zorgvuldigheidsbeginsel en het voorzorgsbeginsel (Algemene Wet Bestuursrecht) een toetsing plaatsvinden. Deze toetsing moet de volgende onderdelen bevatten:

- Inventarisatie van wettelijk strikt beschermde flora- en faunasoorten in het plangebied en binnen de invloedssfeer van de activiteit of het plangebied;
- Inventarisatie/beoordeling van (significant) nadelige effecten op deze beschermde soorten en hun habitat (zowel binnen het plangebied als binnen de invloedssfeer van het plangebied), als gevolg van de activiteit;
- Indien nodig een opname van maatregelen die de negatieve effecten op de beschermde soorten en hun leefgebieden mitigeren en/of compenseren.

Sinds 2005 zijn de beschermde soorten uit de Flora- en faunawet verdeeld in drie groepen, die middels de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB), artikel 75, ondergebracht zijn in drie tabellen (bijlage 1):

Tabel 1: Algemene soorten

Voor deze soorten geldt een vrijstelling. Indien deze soorten in of binnen de invloedssfeer van het plangebied voorkomen, hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden. Wel dient de zorgplicht in acht genomen te worden.

Tabel 2: Overige soorten

Wanneer een door het ministerie goedgekeurde gedragscode van toepassing is op de activiteit, geldt een vrijstelling voor deze soorten. Indien deze soorten in of binnen de invloedssfeer van het plangebied voorkomen, hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden. Wel moeten de activiteiten aantoonbaar uitgevoerd worden zoals in de gedragscode beschreven staat. Tevens geldt de zorgplicht.

Indien er geen goedgekeurde gedragscode van toepassing is op de activiteit, maar wel maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen, hoeft bij aanwezigheid van deze soorten geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden. Om zeker te weten of de mitigerende maatregelen voldoende zijn en er inderdaad geen ontheffing nodig is, kan toch een ontheffing aangevraagd worden om de maatregelen (goed) te laten keuren.

Indien niet gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode en geen maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of rust- en verblijfplaats te garanderen, dient een ontheffing aangevraagd te worden. De aanvraag wordt beoordeeld op de volgende punten:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door de activiteit?
- Komt de gunstige staat van instandhouding van de soorten niet in gevaar?

Soorten van Tabel 3: Soorten bijlage 1 AMvB/ bijlage IV Habitatrichtlijn (HRL)

Indien maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van deze soorten te garanderen, hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden. Om zeker te weten of de mitigerende maatregelen voldoende zijn en er inderdaad geen ontheffing nodig is, kan toch een ontheffing aangevraagd worden om de maatregelen (goed) te laten keuren.

Indien geen maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of rust- en verblijfplaats te garanderen, dient een ontheffing aangevraagd te worden op grond van een wettelijk belang uit artikel 2 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (soorten bijlage 1 AMvB) of uit de Habitatrichtlijn (soorten bijlage IV HRL).

Deze belangen zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten (e)

En alléén voor soorten van bijlage 1 AMvB:

- Uitvoering werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting/ontwikkeling (j)

De aanvraag wordt beoordeeld op de volgende punten:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door de activiteit?
- Is er een wettelijk belang (belang b, d, e of j)?
- Is er een andere bevredigende oplossing?
- Komt de gunstige staat van instandhouding van de soorten niet in gevaar?

Bij de aanvraag van een ontheffing Flora- en faunawet zijn een activiteitenplan en, in sommige gevallen, een compensatieplan noodzakelijk. Hierin staan de bevindingen uit de flora- en faunatoets kort vermeld en worden maatregelen beschreven die uitgevoerd zullen worden om er voor te zorgen dat de beschermde soorten in en binnen de invloedssfeer van het plangebied duurzaam in stand gehouden zullen worden.

2.3 Natuurbeschermingswet 1998

Habitattoets

De in 1998 voorgestelde en in 2005 van kracht geworden hernieuwde Natuurbeschermingswet 1998 regelt de bescherming van specifieke natuurwaarden in gebieden die in het kader van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn aangewezen en/of aangemeld zijn als speciale beschermingszone (SBZ, Natura 2000-gebieden). Voor de beschermde gebieden zijn (concept)aanwijzingsbesluiten opgesteld. In deze aanwijzingsbesluiten staat beschreven wat de (natuurlijke) kenmerken van het betreffende gebied zijn en voor welke (natuurlijke) habitats en dier- en plantensoorten het gebied aangewezen is. Voor deze kwalificerende waarden zijn instandhoudingsdoelen opgesteld. In [bijlage 2](#) worden de instandhoudingsdoelen van SBZ Natura 2000-gebied “Kennemerland-Zuid” weergegeven.

Elke activiteit die nadelige effecten op een Natura 2000-gebied kan hebben, is vergunningplichtig of moet de goedkeuring, een “bestuurlijk oordeel”, van het bevoegd gezag hebben. In veel gevallen zijn dit Gedeputeerde Staten, maar ook de minister van EL&I kan het bevoegd gezag zijn. Of deze goedkeuring gegeven wordt, is afhankelijk van de uitkomst van de zogenaamde Habitattoets.

De Habitattoets bestaat uit de volgende onderdelen:

1. De oriëntatiefase (voortoets) en het vooroverleg;
2. De vergunningverlening via een “verstoringstoets” of de vergunningverlening via een “passende beoordeling” en, in geval van significant nadelige effecten, toetsing aan de ADC-voorwaarden (zie kopje passende beoordeling).

Oriëntatiefase

In deze fase wordt, door vaststelling van de kans op het optreden van significant nadelige effecten, bepaald hoe de verdere procedure doorlopen moet worden. Dit kan

op basis van bestaande informatie gedaan worden. Hiertoe kunnen de volgende vragen gesteld worden:

- Is de activiteit te beschouwen als (nieuw) project of handeling?
- Wat zijn de mogelijke effecten van de activiteit en wat zijn daarvan de gevolgen voor het Natura 2000-gebied, gelet op de instandhoudingsdoelen?
- Kunnen de gevolgen verstorend zijn voor soorten of tot een verslechtering van de kwaliteit van het (natuurlijke) habitat leiden?
- Kunnen de gevolgen significant nadelig zijn?

Uit deze vragen kunnen drie mogelijkheden volgen:

- Er is zeker geen nadelig effect. In dit geval is geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig;
- Er is sprake van een mogelijk negatief effect in de vorm van verstoring, maar dit zal zeker geen significant effect zijn en er is geen sprake van verslechtering van habitats (van soorten). Hieruit volgt dat een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 niet nodig is, maar wel een verstoringstoets uitgevoerd dient te worden;
- Er is kans op het optreden van een significant nadelig effect in de vorm van verstoring en/of er is sprake van verslechtering van habitats (van soorten). In dit geval is een vergunning nodig. Hiertoe moet een passende beoordeling uitgevoerd worden.

Hieronder volgen de definities van verslechtering en verstoring die door het ministerie van EL&I worden gehanteerd:

Verslechtering van kwaliteit van (natuurlijke) habitats

Onder verslechtering wordt de fysische aantasting van een habitat verstaan. Hiervan is sprake als in een bepaald gebied van deze habitat de oppervlakte afneemt, of wanneer het met de specifieke structuur en functies, die voor de instandhouding van de habitat op lange termijn noodzakelijk zijn, danwel met de staat van instandhouding met de met deze habitat geassocieerde typische soorten, in dalende lijn gaat in vergelijking tot de instandhoudingsdoelen.

Verstoring van soorten

In tegenstelling tot kwaliteitsverslechtering heeft verstoring geen directe invloed op de fysische kenmerken van een gebied. Een verstoring betreft soorten en vindt vaak tijdelijk plaats. Voorbeelden van verstoring zijn verontreiniging, lawaai en licht. Belangrijke parameters van verstoring zijn: de intensiteit, de duur en de frequentie van de verstoring. Significante verstoring van een soort in een gebied treedt op wanneer uit de populatiedynamische gegevens blijkt dat de soort het gevaar loopt niet langer een levensvatbare component van de natuurlijke habitat te zullen blijven.

Aan de hand van de oriëntatiefase wordt, samen met het bevoegd gezag, bepaald welke verdere procedure doorlopen moet worden.

Verstoringstoets

Een verstoringstoets wordt uitgevoerd wanneer uit de oriëntatiefase is gebleken dat de activiteit mogelijk een negatief effect als gevolg van verstoring heeft, maar dit geen significant effect zal zijn en er geen sprake is van verslechtering van habitats. De toets gaat dieper in op de mogelijke verstorende effecten en dient ook om te bepalen of er een vergunning nodig is.

Bij een verstoringstoets moet tevens bekeken worden of er sprake is van cumulatie van significant negatieve effecten en moet de mate van verstoring per geval, aan de hand van de instandhoudingsdoelen en de kwetsbaarheid van de natuurwaarden in het betreffende gebied, beoordeeld worden.

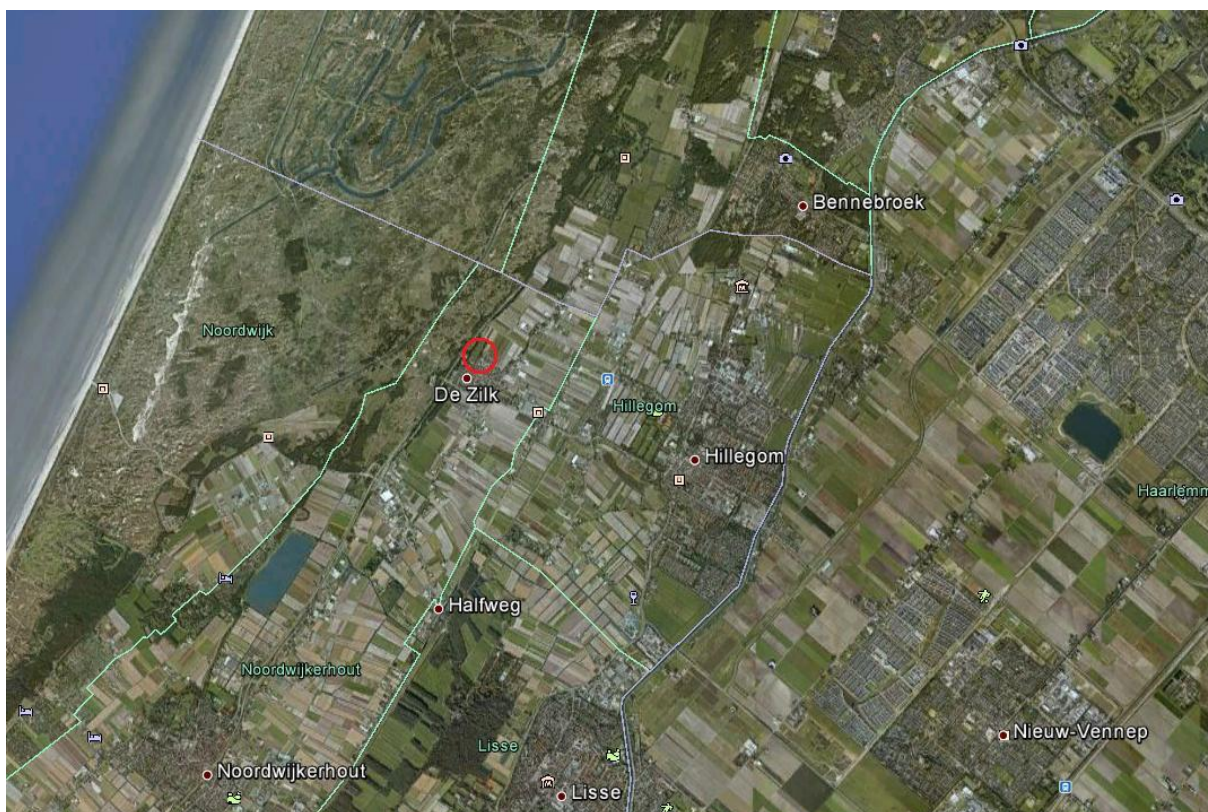
Indien er geen (significant) verstorende effecten optreden, is geen vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. Wanneer uit de verstoringstoets volgt dat significant negatieve gevolgen niet (met zekerheid) zijn uit te sluiten, dient een passende beoordeling opgesteld te worden.

Passende beoordeling

Een “passende beoordeling” wordt uitgevoerd wanneer sprake is van verslechtering van de kwaliteit van habitats en/of van verstoring van doelsoorten. Deze beoordeling bestaat uit een rapport waarin de zo exact mogelijke omvang van de effecten, afzonderlijk of in combinatie met andere activiteiten, van een activiteit op een Natura 2000-gebied beschreven staan. Deze nadelige effecten worden in relatie tot de instandhoudingsdoelen bepaald. Daarnaast dienen alternatieve oplossingen of mitigerende maatregelen te worden onderzocht en meegenomen te worden in de toetsing. Indien uit de passende beoordeling volgt dat er mogelijk significante nadelige effecten op zullen treden, moet de activiteit getoetst worden aan de zogenaamde ADC-criteria:

1. Zijn er Alternatieven?
2. Is er sprake van een Dwingende reden van groot openbaar belang?
3. Zijn er Compenserende maatregelen voorzien?

Bij de beoordeling van alternatieven mogen economische belangen geen voorrang hebben op ecologische criteria. Dit betekent dat, als er een alternatief bestaat, de in eerste instantie beoogde activiteit niet door kan gaan.

Figuur 1: Ligging plangebied (rood omcirkeld) in de streek

Figuur 2: Ligging van de drie plangebieden "Zoutdepot" (1), "de Duinpan" (2) en "de Egelantier" (3)

3. Gebiedsbeschrijving en voorgenomen plannen

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het herontwikkelingsproject zal plaatsvinden in De Zilk. Dit dorp maakt deel uit van de gemeente Noordwijkerhout in de provincie Zuid-Holland en ligt ten zuidoosten van de Amsterdamse waterleidingduinen (figuur 1). Het project bestaat uit drie deelprojecten en daarmee uit drie verschillende deelplangebieden: deelplangebied “Zoutdepot”, deelplangebied “de Duinpan” en deelplangebied “de Egelantier” (figuur 2).

Binnen het deelplangebied “Zoutdepot” zijn momenteel een tennisvereniging en een voetbalvereniging gevestigd met bijbehorende sportvelden (foto 1) en clubgebouwen. Daarnaast bevindt zich op de locatie van het voormalige zoutdepot een opslagloods die momenteel dienst doet als kringloopwinkel (foto 2). De overige oppervlakte van het deelplangebied bestaat uit verruigde begroeiing in de vorm van bosschages, struiken en verschillende gras- en kruidensoorten (foto 3). Door dit deel van het plangebied loopt een uitgesleten wandelpaadje dat vooral door buurtbewoners gebruikt wordt om de hond uit te laten. Ook loopt er ten oosten, zuiden en noorden van de sportvelden een sloot (foto 4).

Foto 1: sportvelden

Foto 2: kringloopwinkel op voormalig zoutdepot

Foto 3: verruigde begroeiing

Foto 4: sloot ten oosten van deelplangebied

Binnen het deelplangebied "de Duinpan" bevindt zich bebouwing in de vorm van het trefcentrum de Duinpan (foto 5) en verharding in de vorm van parkeerplaatsen. Rondom het trefcentrum is begroeiing aanwezig in de vorm van gras, bomen en plantsoen.

Foto 5: trefcentrum de Duinpan

Foto 6: schoolgebouw de Egelantier

De bebouwing binnen het deelplangebied "de Egelantier" bestaat uit een drietal gebouwen die bij de school de Egelantier horen (foto 6). Verder zijn er fietsenstallingen en verharding in de vorm van een schoolplein aanwezig. Rondom de gebouwen staan bomen en plantsoen.

Beschermde gebieden

Binnen een straal van 3 kilometer rondom de drie plangebieden ligt Natura 2000-gebied "Kennemerland-Zuid" (figuur 3) dat onder bescherming van de Natuurbeschermingswet 1998 valt. Het natuurgebied ligt op ongeveer 25 meter afstand van deelplangebied "Zoutdepot" en wordt gescheiden van dit deelplangebied door de provinciale weg N206. De afstand tussen de deelplangebieden "de Duinpan" en "de Egelantier" en het natuurgebied bedraagt respectievelijk 230 meter en 380 meter. Vanwege de zeer geringe afstand tussen de deelplangebieden en het Natura 2000-gebied dienen de voorgenomen plannen getoetst te worden aan de Natuurbeschermingswet 1998. Als gevolg van de voorgenomen plannen treedt namelijk mogelijke verstoring van aangewezen habitattypen en soorten van Kennemerland-Zuid op. De toetsing is uitgevoerd door middel van een voortoets. De resultaten uit deze toets worden in hoofdstuk 5 besproken.

De deelplangebieden maken geen deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) (figuur 4), waardoor een toetsing aan de wet- en regelgeving omtrent de EHS niet noodzakelijk is en er geen verplichtingen ten aanzien van de EHS-gebieden bestaan.

Figuur 3: Ligging plangebied (rood omcirkeld) t.o.v. Natura 2000-gebied “Kennemerland-Zuid” (geel)

Figuur 4: Ligging plangebied (rood omcirkeld) t.o.v. EHS-gebieden (groen)

3.2 Voorgenomen plannen

Binnen deelplangebied Zoutdepot kan (door een herschikking van de velden van de tennisvereniging en de voetbalvereniging) intensiever grondgebruik worden gerealiseerd, waardoor op deze locatie, naast de accommodaties voor de sportverenigingen, tevens ongeveer 122 woningen, een supermarkt en parkeergelegenheid kunnen worden gerealiseerd (figuur 5). De nieuw te realiseren woningen zullen bestaan uit eengezinswoningen (33), starterswoningen (24), appartementen (60) en vrije kavels (5). Hiervan zullen 37 woningen onder sociale woningbouw vallen. Daarnaast worden binnen het projectgebied 214 parkeerplaatsen gerealiseerd en zal langs de nieuwe watergang een natuurvriendelijke oever aangelegd worden.

Figuur 5: Toekomstige situatie deelplangebied Zoutdepot

Om deze plannen te kunnen realiseren, zullen de in het plangebied gelegen sportvelden gedraaid worden, wordt de bestaande sloot gedempt en wordt er een nieuwe watergang gegraven. Daarnaast zal een groot aantal bomen gekapt worden en zal de bebouwing binnen het deelplangebied gesloopt worden.

Figuur 6: Toekomstige situatie locatie "de Egelantier"

Op locatie "de Egelantier" zal nieuwbouw van de school de Egelantier plaatsvinden en zullen 6 nieuwe woningen en 36 parkeerplaatsen gerealiseerd worden (figuur 6). Hiervoor wordt de bestaande bebouwing gesloopt. Tot slot zal binnen deelplangebied de Duinpan het gebouw van het trefcentrum gerenoveerd worden.

4. Toetsing aan de Flora- en faunawet

4.1 Methode

Om de voorgenomen plannen aan de Flora- en faunawet te toetsen is een quickscan flora en fauna uitgevoerd. Zo’n quickscan bestaat uit een veldbezoek en literatuuronderzoek. Op 28 augustus 2012 is door medewerkers van het NWC een veldbezoek aan de drie deelplangebied gebracht. De gemiddelde temperatuur op deze dag bedroeg 17,7 °C, het was licht bewolkt en de gemiddelde windsnelheid bedroeg 2,6 meter per seconde.

Tijdens het veldbezoek hebben inventarisaties van de volgende soortgroepen plaatsgevonden: vleermuizen, vogels met een vaste verblijfplaats, vissen, amfibieën, reptielen, grondgebonden zoogdieren, ongewervelden en vaatplanten.

Vleermuizen

Volgens gegevens van de Zoogdiervereniging komen in de omgeving van de plangebieden de Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), Gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) en Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) voor. De drie deelplangebieden zijn daarom beoordeeld op de mogelijke waarde voor vleermuizen (bijlage 3). Hierbij is gelet op de geschiktheid van de aanwezige bebouwing als verblijfplaats voor deze dieren. Tijdens het veldbezoek is onder andere gelet op de aanwezigheid van spouwgangen en andere openingen in muren en op meststrepen bij eventuele invliegopeningen. Ook is gekeken naar de geschiktheid van de aanwezige bomen als verblijfplaats. Hierbij is gelet op de ouderdom van de bomen, de aanwezigheid van holtes en spleten en de kenmerken van deze holtes en spleten. Daarnaast is beoordeeld of er binnen het plangebied potentieel belangrijke vliegroutes en foerageergebied voor vleermuizen aanwezig zijn.

Vogels met een vaste verblijfplaats

Het ministerie van EL&I heeft een aantal vogelsoorten aangewezen als zijnde ‘vogels met een vaste verblijfplaats’ (bijlage 4). Deze verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd, inclusief hun functionele leefomgeving. Dit wil zeggen dat het leefgebied zodanig beschermd is dat, bij ingrepen, de betreffende soort zijn verblijfplaats zal moeten kunnen blijven gebruiken.

De drie deelplangebieden en de nabije omgeving zijn onderzocht op de aanwezigheid van nesten die jaarrond beschermd zijn. Dit is gedaan door te letten op sporen (braakballen, veren, uitwerpselen, en dergelijke), nesten (inclusief nesten van kraaiachtigen) en aan de hand van geluid- en zichtwaarnemingen van de betreffende vogelsoorten. Ook is gelet op territoriumindicerend gedrag van vogels. Tevens is

beoordeeld of het gebied een significant onderdeel zou kunnen zijn van de functionele leefomgeving van een vogelsoort met een vaste verblijfplaats.

Vissen

De strikt beschermde vissoorten Bittervoorn (*Rhodeus amarus*) en Kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*) komen in de omgeving van de drie plangebieden voor. Dit blijkt uit verspreidingsgegevens van Stichting RAVON. De watergang ten oosten, noorden en zuiden van de sportvelden binnen deelplangebied Zoutdepot is steekproefsgewijs bemonsterd met steeknetten. Ook de sloot ten noorden van deelplangebied de Duinpan is op deze manier bemonsterd. De gevangen vissen zijn verzameld, gedetermineerd, geteld en daarna teruggezet.

Amfibieën

Volgens gegevens van Stichting RAVON komt in de omgeving van de plangebieden de strikt beschermde Rugstreeppad (*Bufo calamita*) voor. Tijdens het veldbezoek kon de aanwezigheid van deze soort niet uitgesloten of vastgesteld worden omdat de padden 's nachts actief zijn en overdag in de grond verscholen zitten en omdat het bezoek niet in de juiste periode (april - juli) is afgelegd. Om deze reden is, aan de hand van de aanwezige biotopen, beoordeeld of de deelplangebieden geschikt zijn als leefgebied voor de Rugstreeppad.

Reptielen

Uit verspreidingsgegevens van Stichting RAVON blijkt dat de Zandhagedis (*Lacerta agilis*) in de omgeving van de plangebieden voorkomt. Tijdens het veldbezoek is gezocht naar, nog actieve, exemplaren van de soort en is beoordeeld of de plangebieden geschikt zijn als leefgebied voor de Zandhagedis.

Grondgebonden zoogdieren

De volgende strikt beschermde grondgebonden zoogdiersoorten komen, volgens verspreidingsgegevens van de Zoogdiervereniging, in de omgeving van de plangebieden voor: de Waterspitsmuis (*Neomys fodiens*), de Boommarter (*Martes martes*) en het Damhert (*Dama dama*). Ook op waarneming.nl worden waarnemingen van de Boommarter en het Damhert in de omgeving van de plangebieden gemeld. In 2008, 2009 en 2012 zijn langs de N206 doodgereden boommarters gevonden. Op 13 mei 2012 is tevens een levend exemplaar in de Amsterdamse waterleidingduinen ter hoogte van De Zilk gezien. Daarnaast blijkt uit literatuur van de Zoogdiervereniging dat er aanwijzingen zijn dat zich in Kennemerland-Zuid een voortplantende populatie van de Boommarter bevindt en is bekend dat er binnen de Amsterdamse waterleidingduinen een boom staat waarvan bekend is dat deze door boommarters als nestboom gebruikt wordt. Het Damhert wordt voornamelijk in de Amsterdamse waterleidingduinen gezien.

Om deze redenen is tijdens het veldbezoek gezocht naar sporen van de Boommarter en het Damhert (pootafdrukken, uitwerpselen e.d.) en is voor deze soorten en de Waterspitsmuis beoordeeld of de plangebieden geschikt zijn als leefgebied voor deze soorten.

Ongewervelden

Volgens verspreidingsgegevens van Stichting ANEMOON komt de beschermde Platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*) in de omgeving van de plangebieden voor. Tijdens de quickscan zijn de sloten binnen de plangebieden met behulp van een schepnet bemonsterd. Hierbij is het schepnet door de onderwatervegetatie gehaald en is zo min mogelijk bodemmateriaal meegeschept. Vervolgens is het monster in een emmer gedaan en zijn alle aanwezige schijfhorens (alle soorten) verzameld. Deze zijn meegenomen en gedetermineerd in het laboratorium.

Op basis van verspreidingsgegevens en biotoopkenmerken kan de aanwezigheid van strikt beschermde vlinder- en libellensoorten binnen de deelplangebieden uitgesloten worden. Om deze reden zijn deze soortgroepen in het onderzoek buiten beschouwing gelaten.

Vaatplanten

Het is mogelijk dat binnen de plangebieden strikt beschermde vaatplanten voorkomen. Daarom zijn de gebieden dekkend onderzocht op de aanwezigheid van deze soorten. Voor soorten waarvan de bloeiperiode nog niet begonnen was of al voorbij was, is beoordeeld of er binnen het plangebied geschikt biotoop aanwezig is.

4.2 Resultaten

Vleermuizen

Zowel de clubgebouwen van de sportverenigingen binnen deelplangebied Zoutdepot als het trefcentrum de Duinpan en de gebouwen die bij de school de Egelantier behoren, zijn geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Dit vanwege spouwgangen (foto 7), openingen bij regenpijpen (foto 8) en andere openingen via welke de vleermuizen de spouwen of andere geschikte ruimtes kunnen bereiken. Van de vleermuissoorten die in de omgeving van de plangebieden voorkomen, vallen de Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger en Gewone grootoorvleermuis onder gebouwbewonende vleermuizen. De Ruige dwergvleermuis en de Gewone dwergvleermuis kunnen echter ook verblijfplaatsen in bomen hebben, net zoals de Rosse vleermuis. Er zijn binnen de deelplangebieden echter geen bomen aangetroffen met holtes die als verblijfplaats kunnen dienen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van de Rosse vleermuis en de Ruige dwergvleermuis in bomen kan daarom uitgesloten worden.

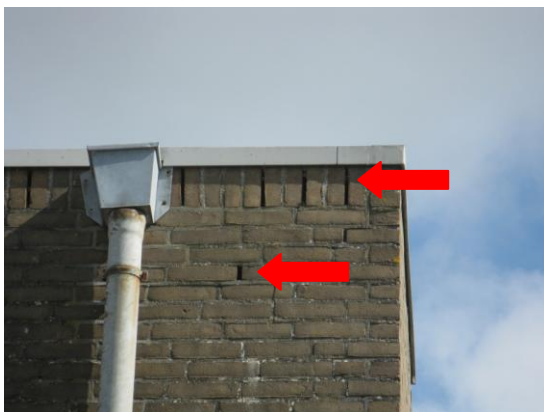

Foto 7: spouwgapen

Foto 8: ruimte bij regenpijp

De opslagloods op het voormalige zoutdepot is niet geschikt voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Dit omdat dit gebouw niet over spouwen beschikt en de wanden en het dak van golfplaten gemaakt zijn. In de zomer worden deze te warm en in de winter te koud, waardoor ze niet geschikt zijn als verblijfplaats.

Vogels met een vaste verblijfplaats

De bebouwing binnen deelplangebieden Zoutdepot en de Duinpuin is niet geschikt als broedplaats voor een vogelsoort met een vaste verblijfplaats, zoals de Gierzwaluw (*Apus apus*) en de Huismus (*Passer domesticus*). Voornamelijk vanwege de platte daken waar de gebouwen over beschikken en het ontbreken van dakpannen. Hierdoor is er geen ruimte onder en tussen dakpannen of tussen de dakgoot en de dakbedekking waar deze vogels vaak hun verblijfplaats hebben.

Het hoofdgebouw van de school de Egelantier is wel geschikt als verblijfplaats voor de Huismus. Op deze locatie zijn tijdens het veldbezoek ook 8 exemplaren van deze soort waargenomen. De dieren waren rondom de fietsenstallingen aan het foerageren. Hieruit kan niet afgeleid worden of er daadwerkelijk één of meerdere vaste verblijfplaatsen binnen het deelplangebied aanwezig zijn, hoewel de soort een kleine homerang heeft. Het gebouw is weinig geschikt als verblijfplaats voor de Gierzwaluw vanwege het ontbreken van open aanvliegroutes en de aanwezigheid van platte daken.

Binnen deelplangebied Zoutdepot zijn mogelijk verblijfplaatsen van de Boomvalk (*Falco subbuteo*) en de Sperwer (*Accipiter nisus*) aanwezig. Deze vogelsoorten komen in Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid voor en zouden ook gebruik kunnen maken van het deelplangebied Zoutdepot als broedlocatie en/of jachtgebied.

Vissen

Bij het steekproefsgewijs vissen in de watergangen zijn 34 exemplaren van de Tien-doornige stekelbaars (*Pungitius pungitius*) en één exemplaar van de Driedoornige stekelbaars (*Gasterosteus aculeatus*) gevangen. Geen van deze soorten wordt beschermd door de Flora- en faunawet.

Amfibieën

De watergangen binnen de deelplangebied Zoutdepot en ten noorden van deelplangebied de Duinpan zijn niet geschikt als voortplantingswater voor de strikt beschermde Rugstreeppad. Dit omdat de watergangen te diep zijn en de bomen die er langs staan voor teveel schaduw zorgen waardoor het water niet genoeg kan opwarmen. Wel is het verruigde deel van deelplangebied Zoutdepot geschikt als landhabitat voor de Rugstreeppad vanwege de zandige bodem en lage begroeiing. De soort komt ook binnen Kennemerland-Zuid voor en het Zoutdepot ligt op zeer geringe afstand van dit natuurgebied. Om deze redenen is de kans aanwezig dat de Rugstreeppad binnen deelplangebied Zoutdepot voorkomt.

Binnen de deelplangebieden de Duinpan en de Egelantier bevindt zich geen geschikt leefgebied voor de Rugstreeppad, waardoor aanwezigheid van de soort op deze locaties uitgesloten kan worden.

Tijdens het steekproefsgewijs bevissen van de watergangen zijn in de watergang binnen deelplangebied Zoutdepot 13 exemplaren van de Kleine watersalamander (*Lisotriton vulgaris*) gevangen. In de sloot ten oosten van de Duinpan zijn 3 exemplaren van de Groene kikker (spec.) gevangen.

Reptielen

De aanwezigheid van de Zandhagedis binnen deelplangebied Zoutdepot is tijdens het veldbezoek aangetoond: er zijn 15 exemplaren van de soort waargenomen (foto 9). Acht van deze zandhagedissen waren volwassen exemplaren. De overige 7 zandhagedissen waren juveniele dieren. Tevens zijn een aantal verblijfplaatsen van de soort gevonden (foto 10). Op basis van deze gegevens en de barrièrewerking vanwege de provinciale weg N206 die tussen het deelplangebied en natuurgebied Kennemerland-Zuid (waar de Zandhagedis ook voorkomt) ligt, kan gesteld worden dat het hier om een geïsoleerde subpopulatie van zandhagedissen gaat.

Foto 9: gevangen Zandhagedis

Foto 10: verblijfplaats Zandhagedis

De deelplangebieden de Duinpan en de Egelantier zijn niet geschikt als leefgebied voor de Zandhagedis vanwege het ontbreken van zandige, open plekken en lage be-

groeiing waartussen de dieren zich kunnen verschuilen. Om deze reden kan aanwezigheid van de soort binnen deze deelplangebieden uitgesloten worden.

Grondgebonden zoogdieren

Geen van de deelplangebieden is geschikt als leefgebied voor de Waterspitsmuis. De soort heeft een voorkeur voor watergangen met een goede waterkwaliteit (helder water), een goed ontwikkelde watervegetatie en oevers met daarop een ruige begroeiing van onder andere kruidachtige planten. Binnen deelplangebied de Egelantier is geen water of ruige begroeiing aanwezig en de watergang binnen deelplangebied Zoutdepot en de sloot ten oosten van deelplangebied de Duinpan beschikken niet over een goed ontwikkelde watervegetatie en/of water met een goede kwaliteit: omdat de watergangen zich langs landbouwgronden bevinden, vindt er vermessing van het water plaats waardoor de waterkwaliteit afneemt.

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van de Boommarter en het Damhert gevonden. Deelplangebieden de Duinpan en de Egelantier zijn niet geschikt om als (onderdeel van) het leefgebied van deze soorten te dienen. Dit vanwege het ontbreken van geschikt foerageergebied en voor de Boommarter vanwege het ontbreken van geschikte nestbomen of verblijfplaatsen. Deelplangebied Zoutdepot is wel geschikt als (onderdeel van het) leefgebied van de Boommarter: het ligt naast natuurgebied Kennemerland-Zuid waar de Boommarter voorkomt en beschikt over bomen die mogelijk als verblijfplaats dienen. Ook zou dit deelplangebied deel uit kunnen maken van het foerageergebied van de Boommarter.

Voor het Damhert is het deelplangebied Zoutdepot minder geschikt vanwege de kleinschaligheid van het gebied. Aanwezigheid van deze soort binnen deelplangebied Zoutdepot kan daarom uitgesloten worden.

Ongewervelden

In de monsters die zijn meegenomen van de beviste watergangen zijn geen exemplaren van de Platte schijfhoren aangetroffen.

Vaatplanten

In de directe omgeving van deelplangebied de Egelantier is een exemplaar van de zwaarder beschermde vaatplant Gele helmbloem (*Pseudofumaria lutea*) aangetroffen (foto 11). De plant bevindt zich in de wegkant van de Hafkenscheidtlaan en wordt vermeld in tabel 2 van de Flora- en faunawet.

Behalve deze Gele helmbloem zijn geen andere strikt beschermde vaatplanten binnen de deelplangebieden aangetroffen. De duinstrook die in deelplangebied Zoutdepot aanwezig is, vormt echter geschikt biotoop voor een aantal strikt beschermde vaatplanten die in augustus niet zichtbaar zijn, zoals de Gevlekte orchis (*Dactylorhiza maculata*) en de Brede orchis (*Dactylorhiza majalis*). Groeiplaatsen van deze vaatplanten kunnen tijdens het veldbezoek gemist zijn omdat het veldbezoek buiten de bloeiperiode van de planten plaats heeft gevonden.

Foto 11: Gele helmbloem in wegkant van de Hafkenscheidtlaan in De Zilk

Overig

In de duinstrook die (deels) binnen deelplangebied Zoutdepot valt, zijn tijdens het veldbezoek verschillende vlindersoorten en libellensoorten waargenomen. Zo zijn onder andere exemplaren van het Hooibeestje (*Coenonympha pamphilus*), Klein geaderd witje (*Pieris napi*), Kleine vuurvliinder (*Lycaena phlaeas*), Bont zandoogje (*Pararge aegeria*), Gammauil (*Autographa gamma*), Icarusblauwtje (*Polyommatus icarus*), Klein koolwitje (*Pieris rapae*), Grote keizerlibel (*Anax imperator*) en Houtpantserjuffer (*Lestes viridis*) gezien. Vanwege de grote verscheidenheid aan planten en de openheid van de duinstrook, is deze zeer geschikt als onderdeel van het leefgebied van vlinders en libellen.

4.3 Effecten, verplichtingen en aanbevelingen

Vleermuizen

Omdat de bebouwing (met uitzondering van de opslagloods op het zoutdepot) binnen de plangebieden geschikt is voor verblijfplaatsen van vleermuizen en deze bij de herontwikkeling gesloopt en/of verbouwd worden, gaan mogelijk verblijfplaatsen verloren. Dit leidt tot overtreding van de Flora- en faunawet. Om aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen uit te kunnen sluiten, danwel vast te kunnen stellen, dient aanvullend vleermuisonderzoek uitgevoerd te worden. Dit onderzoek zal uitge-

voerd worden volgens het vleermuisprotocol van februari 2012 en bestaat uit vier vleermuisinventarisaties in de periode half mei 2013 tot begin oktober 2013. Met behulp van dit onderzoek wordt de precieze functie van de bebouwing voor vleermuizen onderzocht en wordt duidelijk welke soorten gebruikmaken van de plangebieden. Op basis van de resultaten wordt beoordeeld of en welke mitigerende maatregelen genomen dienen te worden en of er een ontheffing moet worden aangevraagd.

De bomen binnen het plangebied zijn niet geschikt voor vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. Wel doen ze mogelijk dienst als vliegroute. Tijdens het aanvullende onderzoek zal beoordeeld worden in hoeverre de bomen van belang zijn als vliegroute. Mogelijk zal, als gevolg van de plannen, foerageergebied van vleermuizen verloren gaan, maar in de directe omgeving is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Om deze reden zal er, ten aanzien van foerageergebied, geen overtreding van de Flora- en faunawet plaatsvinden.

Vogels met een vaste verblijfplaats

Het hoofdgebouw van de school de Egelantier is geschikt voor verblijfplaatsen van de Huismus. Bij de sloop van dit gebouw zouden mogelijk verblijfplaatsen van deze soort verloren kunnen gaan, hetgeen in overtreding is met verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet. Om de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de Huismus in het schoolgebouw aan te kunnen tonen, danwel uit te kunnen sluiten, is aanvullend onderzoek nodig.

Deelplangebied Zoutdepot maakt mogelijk deel uit van het leefgebied van de Sperwer en/of de Boomvalk. Omdat het niet goed mogelijk was om tijdens het veldbezoek nesten van deze vogelsoorten of andere aanwijzingen van hun aanwezigheid te vinden, dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden.

Uit het aanvullende onderzoek moet blijken of en welke mitigerende en compenserende maatregelen genomen dienen te worden ten aanzien van vogels met een vaste verblijfplaats om overtreding van de wet te voorkomen.

Daarnaast geldt dat rekening gehouden dient te worden met het broedseizoen. Tijdens dit seizoen (globaal van 15 maart tot en met 15 juli), maar ook daarbuiten, mogen broedende vogels, hun nesten of jongen namelijk niet verstoord worden. Aanbevolen wordt om activiteiten zoals bomenkap, rooien van struiken en sloop van gebouwen niet in deze periode uit te voeren. Indien dit niet mogelijk is, dient onderzoek door een deskundige uit te wijzen dat op het moment van de activiteit geen sprake is van broedgevallen.

Vissen

Er zijn binnen de deelplangebieden geen strikt beschermde vissoorten aangetroffen. Om deze reden bestaan er geen verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet ten aanzien van deze soortgroep.

Amfibieën

De duinstrook die (deels) deel uitmaakt van deelplangebied Zoutdepot is geschikt als landhabitat voor de Rugstreeppad. Om de aanwezigheid van de soort aan te kunnen tonen, danwel uit te kunnen sluiten, dient aanvullend onderzoek plaats te vinden. Vanwege de ongewenste vertraging die zo'n onderzoek met zich meeneemt, is ervoor gekozen om ervan uit te gaan dat de soort binnen het plangebied aanwezig is en op voorhand een ontheffing aan te vragen omdat, als gevolg van de plannen, een deel van het leefgebied verloren gaat en overtreding van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet plaats zal vinden. In deze ontheffing dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen opgenomen te worden, waarmee nadelige gevolgen voor de Rugstreeppad zoveel mogelijk voorkomen/verzacht worden.

Reptielen

In deelplangebied Zoutdepot is de aanwezigheid van de Zandhagedis aangetoond. Als gevolg van de voorgenomen plannen zal een deel van het leefgebied van deze strikt beschermde soort verdwijnen, waardoor overtreding van de Flora- en faunawet plaatsvindt. Om overtreding te voorkomen, dient een ontheffing aangevraagd te worden waarin mitigerende en/of compenserende maatregelen beschreven worden die nadelige effecten op de Zandhagedis zoveel mogelijk voorkomen/verzachten.

Grondgebonden zoogdieren

Het is aannemelijk dat de Boomarter gebruikmaakt van (een deel van) deelplangebied Zoutdepot. Om deze reden dient aanvullend onderzoek plaats te vinden om de aanwezigheid van deze soort aan te kunnen tonen, danwel uit te kunnen sluiten. Uit dit onderzoek blijkt vervolgens of en welke mitigerende en/of compenserende maatregelen genomen dienen te worden om nadelige gevolgen voor de Boomarter zoveel mogelijk te voorkomen/verzachten en of een ontheffing nodig is.

Ongewervelden

Er zijn geen strikt beschermde ongewervelden binnen de deelplangebieden aangetroffen. Om deze reden bestaan er vanuit de Flora- en faunawet geen verplichtingen ten aanzien van deze soortgroep.

Vaatplanten

De Gele helmbloem wordt vermeld in tabel 2 van de Flora- en faunawet. Indien de groeiplaats van deze plant bij de werkzaamheden vernield zal worden, dient volgens een gedragscode gewerkt te worden. Voorbeeld van zo'n gedragscode is de gedragscode voor Bouwend Nederland (zie referenties). In deze gedragscode wordt gesteld dat wanneer sprake is van vernietiging van groeiplaatsen van planten die in tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet genoemd worden, deze buiten de bloeitijd, uitgestoken en elders in een geschikt biotoop teruggeplaatst dienen te worden. Voor de Gele helmbloem betekent dit dat de plant in de periode september tot en met

maart uitgestoken en verplaatst dient te worden. Het uitsteken en verplaatsen dient volgens een ecologisch werkprotocol en onder begeleiding van een deskundige te gebeuren.

Om de aanwezigheid van andere strikt beschermde vaatplanten binnen deelplan-gebied Zoutdepot aan te kunnen tonen, danwel uit te kunnen sluiten, dient aanvullend onderzoek in de geschikte periode plaats te vinden.

Overig

De aangetroffen vlindersoorten en libellen worden niet door de Flora- en faunawet beschermd, waardoor er ten aanzien van deze soorten geen verplichtingen vanuit deze wet bestaan. De duinstrook vervult wel een belangrijke functie voor vlinders en andere ongewervelden zoals libellen. Om deze reden wordt ten aanzien van deze soortgroep aanbevolen om de duinstrook tijdens de werkzaamheden zoveel mogelijk te ontzien.

Tenslotte geldt voor alle plant- en diersoorten (ook de onbeschermden) de zorgplicht die in artikel 2 van de Flora- en faunawet voorgeschreven wordt. Deze houdt in dat mogelijke nadelige gevolgen voor planten en dieren, voor zover redelijk, zoveel mogelijk vermeden moeten worden. Dit kan bijvoorbeeld door een egel die zich op het werkterrein bevindt te verplaatsen voordat gestart wordt met bepaalde werkzaamheden. Hiervoor is eerst een inspectie van het werkterrein nodig.

5. Voortoets Natuurbeschermingswet 1998

5.1 Methode

Met behulp van de voortoets wordt duidelijk of de voorgenomen plannen (significant) nadelige effecten voor aangewezen habitattypen en diersoorten van Natura 2000-gebied “Kennemerland-Zuid” en de instandhoudingsdoelen van deze habitattypen en soorten (bijlage 2) met zich mee kunnen brengen. Daarnaast wordt aan de hand van dit onderzoek bepaald op welke manier de verdere procedure doorlopen dient te worden. Bij het uitvoeren van de voortoets zijn de volgende vragen beantwoord:

- Is de activiteit te beschouwen als (nieuw) project of handeling?
- Wat zijn de mogelijke effecten van de activiteit en wat zijn daarvan de gevolgen voor het Natura 2000-gebied, gelet op de instandhoudingsdoelen?
- Kunnen de gevolgen verstorend zijn voor soorten of tot een verslechtering van de kwaliteit van het (natuurlijke) habitat leiden?
- Kunnen de gevolgen significant nadelig zijn?

Om deze vragen te kunnen beantwoorden is gebruikgemaakt van de Natura 2000-effectenindicator van het ministerie van EL&I, bestaande literatuur en verspreidingsgegevens en eigen gegevens, kennis en ervaring van het NWC. De effectenindicator geeft per Natura 2000-gebied een beeld van de gevoeligheid van aangewezen soorten en habitattypen voor verschillende storingsfactoren. De gebruikte literatuur bestaat uit het profielendocument habitatsoorten van het ministerie van EL&I, de circulaire bouwlawaai en de afstandstabel die op de website van het ministerie van Infrastructuur en Milieu wordt aangeboden om de mate van hinder als gevolg van bouwwerkzaamheden (voor mensen) in te schatten.

5.2 Effectstudie- en beoordeling

In het kader van de Habitatrichtlijn zijn de volgende habitattypen aangewezen waarvoor Kennemerland-Zuid van groot belang is:

- Zilte pionierbegroeiingen
- Schorren en zilte graslanden
- Embryonale duinen
- Witte duinen
- Grijze duinen (kalkrijk, kalkarm en heischraal)
- Duinheiden met struikhei
- Duindoornstruwelen
- Kruipwilgstruwelen

- Duinbossen (droog, vochtig en binnenduinrand)
- Vochtige duinvalleien (open water, kalkrijk en hoge moerasplanten)

Dier- en plantensoorten waarvoor Kennemerland-Zuid van groot belang is en die in het kader van de Habitatrichtlijn zijn aangewezen, zijn:

- Nauwe korfslak
- Gevlekte witsnuitlibel
- Groenknolorchis

Binnen de deelplangebieden de Duinpan en de Egelantier komen geen van de aangewezen habitattypen en habitatsoorten voor. Ook binnen deelplangebied Zoutdepot komen geen van de aangewezen habitatsoorten voor. Wel komt hier het habitatype “duindoornstruwelen” voor (foto 12 en 13) met daarin onder andere Duindoorn (*Hippophae rhamnoides*), Kardinaalsmuts (*Euonymus europaeus*), Wegedoorn (*Rhamnus cathartica*), en Eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*). Dit habitatype bevindt zich in de duinstrook langs de provinciale weg N206.

Foto 12: Duindoornstruweel binnen plangebied

Foto 13: Duindoorn binnen plangebied

Omdat de overige aangewezen habitattypen en habitatsoorten niet binnen de deelplangebieden voorkomen, wordt voor deze typen en soorten de externe werking van de voorgenomen plannen beoordeeld. Voor het habitatype “duindoornstruwelen” worden ook de directe effecten besproken.

Het herontwikkelingsproject dat in De Zilk uitgevoerd zal worden, is te beschouwen als een nieuw project. De activiteit is namelijk nog niet eerder getoetst aan de Natuurbeschermingswet 1998.

De voorgenomen plannen kennen twee fases: de bouwfase (de herontwikkeling zelf) en de eindfase (in gebruik nemen van de nieuwe woningen, sportvelden en clubgebouwen). Beide fases vallen onder de activiteit “woningbouw”. Volgens de effectenindicator van het ministerie hebben de volgende storingsfactoren betrekking op deze activiteit: oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, verstoring door

geluid, verstoring door licht, verstoring door trilling, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten.

Oppervlakteverlies: Als gevolg van de voorgenomen plannen (nieuwe watergang en natuurvriendelijke oever) gaat tijdens de bouwfase een deel van het oppervlak aan duindoornstruweel verloren. Mogelijk kan de te realiseren natuurvriendelijke oever zodanig ingericht worden dat het duindoornstruweel zich na de ingreep weer kan herstellen, maar als gevolg van de nieuw aan te leggen watergang kunnen de omstandigheden mogelijk te nat worden, waardoor van herstel geen sprake is. Daarnaast is ook in de eindfase sprake van een kleiner oppervlak aan duindoornstruweel dan in de situatie voorafgaand aan de ingreep.

Versnippering: Versnippering is niet aan de orde: de deelplangebieden liggen buiten het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid en het merendeel van de aangewezen habitattypen en habitatsoorten komt niet binnen de deelplangebieden voor vanwege het ontbreken van geschikt habitat. Ten aanzien van het duindoornstruweel is ook geen sprake van versnippering: er blijft, zowel tijdens de bouwfase als tijdens de eindfase, een aaneengesloten oppervlak aan duindoornstruweel behouden.

Verontreiniging: Verontreiniging is niet aan de orde omdat er tijdens de bouwfase en eindfase geen tot nauwelijks gebiedsvreemde stoffen aan de omgeving worden toegevoegd. Concentraties van gebiedsvreemde stoffen in de bodem, het water en de lucht zullen hierdoor niet in grote mate toenemen. Daarnaast is bodemverontreiniging een lokaal verschijnsel waardoor het niet in natuurgebied Kennemerland-Zuid tot uiting komt en komt luchtverontreiniging pas op grote afstand (tientallen kilometers) van de bron tot uiting.

Verdroging: Omdat er tijdens de bouwfase geen veranderingen in de waterstand worden aangebracht, is er geen sprake van verdroging.

Verstoring door geluid: Deze vorm van verstoring is niet van toepassing op de aangewezen habitattypen. Ook voor de habitatsoort Groenknolorchis is verstoring door geluid niet van toepassing. Volgens de effectenindicator is de Nauwe korfslak niet gevoelig voor deze vorm van verstoring en van de Gevlekte witsnuitlibel is niet bekend in hoeverre de soort gevoelig is voor geluid. Deze libellensoort komt echter niet (meer) in Kennemerland-Zuid voor (bijlage 5), waardoor nadelige effecten op deze soort, als gevolg van de voorgenomen plannen, uitgesloten kunnen worden.

Verstoring door trilling: Voor de aangewezen habitattypen en de Groenknolorchis is deze vorm van verstoring niet van toepassing. De Nauwe korfslak is gevoelig voor verstoring door trilling. Vanwege de zeer geringe afstand tussen de deelplangebieden en Kennemerland-Zuid, zou de soort tijdens de bouwfase verstoord kunnen worden als

gevolg van heiwerkzaamheden. De belangrijkste bedreigingen voor de soort zijn echter habitatverlies en verdroging (Boesveld, A. & A.W. Gmelig Meyling, 2008) en vanwege de tijdelijke aard van de verstoring zal de instandhoudingsdoelstelling niet significant beïnvloed worden. Voor de Gevlekte witsnuitlibel is niet bekend in hoeverre de soort gevoelig is voor verstoring door trilling. Omdat de soort echter niet binnen Kennemerland-Zuid voorkomt, kunnen nadelige effecten op deze libellensoort uitgesloten worden.

Optische verstoring: Diersoorten die kenmerkend zijn voor de aangewezen habitattypen en binnen deze habitats voorkomen, zijn gevoelig voor optische verstoring. Tijdens de bouwfase zou optische verstoring van deze diersoorten kunnen ontstaan door de aanwezigheid van machines en werknemers binnen het plangebied. Tussen het plangebied en Kennemerland-Zuid ligt echter de, relatief drukke, provinciale weg N206. Door de al aanwezige auto's op de N206 zal de optische verstoring tijdens de bouwfase niet in belangrijke mate toenemen. In de eindfase kan echter optische verstoring van de kenmerkende diersoorten optreden als gevolg van een toename in recreatie. Door de bouw van de nieuwe woningen, neemt het aantal mensen dat Kennemerland-Zuid kan bezoeken toe en vlakbij De Zilk is een parkeerplaats aanwezig vanwaar recreanten het natuurgebied makkelijk kunnen betreden. Een toename in het aantal recreanten dat Kennemerland-Zuid bezoekt, kan ook zorgen voor een toename in de optische verstoring die binnen het gebied plaatsvindt.

De Nauwe korfslak is niet gevoelig voor deze vorm van verstoring en de Gevlekte witsnuitlibel komt niet binnen Kennemerland-Zuid voor, waardoor verstoring van deze soort uitgesloten kan worden.

Verstoring door mechanische effecten: Alle aangewezen habitattypen en habitatsoorten zijn gevoelig voor verstoring door mechanische effecten. In de bouwfase zullen geen mechanische effecten, zoals golfslag, betreding en luchtwervelingen, plaatsvinden. Als gevolg van een toename in het aantal recreanten binnen Kennemerland-Zuid, kunnen de habitattypen en soorten in de eindfase wel verstoord worden door mechanische effecten. Voornamelijk door betreding. Van de Groenknolorchis is echter alleen binnen de Amsterdamse waterleidingduinen een heel kleine populatie aanwezig (ministerie van EL&I, 2006). Verstoring door mechanische effecten van deze plantensoort binnen Kennemerland-Zuid zal daarom niet plaatsvinden. De Gevlekte witsnuitlibel komt niet binnen Kennemerland-Zuid voor, waardoor ook deze soort niet verstoord zal worden door mechanische effecten. De aangewezen habitattypen en de Nauwe korfslak kunnen wel verstoord worden door, met name betreding, als gevolg van een toename in het aantal recreanten.

5.3 Conclusie voortoets

Als gevolg van de voorgenomen plannen vindt er tijdens de bouwfase en eindfase oppervlakteverlies van het habitatype “duindoornstruwelen” plaats. Daarnaast is het mogelijk dat kenmerkende diersoorten van aangewezen habitattypen en de Nauwe korfslak in de eindfase verstoord worden door een toename in de aanwezigheid van recreanten binnen Kennemerland-Zuid. Als gevolg van deze toename kan optische verstoring en verstoring door mechanische effecten plaatsvinden.

Om na te gaan in welke mate er oppervlakteverlies van duindoornstruwelen plaatsvindt en of dit leidt tot significant nadelige effecten op de instandhoudingsdoelstelling van dit habitatype, dient een verstoringstoets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 uitgevoerd te worden. In deze toets wordt tevens bepaald of er daadwerkelijk optische verstoring en verstoring door mechanische effecten van aangewezen habitattypen en de Nauwe korfslak plaatsvindt en in hoeverre deze verstoring leidt tot significant nadelige effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de habitattypen en de Nauwe korfslak.

Referenties

Boesveld, A. & A.W. Gmelig Myling	2008,	Inhaalslag verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisa-Jaar 2007. Nauwe korfslak <i>Vertigo angustior</i> . Stichting ANEMOON. Heemstede.
Ministerie van EL&I,	2006,	Groenknolorchis (<i>Liparis loeselii</i>) H1903. Profielen-document.
Ministerie van EL&I,	2012,	Natura 2000 effectenindicator. Beschikbaar op de website van het ministerie
Soons, P.J.A.; Huber, M. en D. van der Meijden,	1999-nu,	Flora- en Faunawet bewerking en toelichting. Band 1-5 Koninklijke Vermande, Den Haag

Bijlage 1: Tabellen soorten Flora- en faunawet

Tabel 1: Algemene soorten

Voor deze soorten geldt een vrijstelling. Er hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden, maar wel moet de zorgplicht worden nagekomen.

Zoogdieren

Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Haas	<i>Lepus europaeus</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>

Reptielen en amfibieën

Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i>
Middelste groene kikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i>

Mieren

Behaarde bosmier	<i>Formica rufa</i>
Kale bosmier	<i>Formica polyctena</i>
Stronkmier	<i>Formica truncorum</i>
Zwartrugbosmier	<i>Formica pratensis</i>

Vervolg tabel 1: Algemene soorten

Slakken

Wijngaardslak	<i>Helix pomatia</i>
---------------	----------------------

Vaatplanten

Aardaker	<i>Lathyrus tuberosus</i>
Akkerklokje	<i>Campanula rapunculoides</i>
Brede wespenorchis	<i>Epipactis helleborine</i>
Breed klokje	<i>Campanula latifolia</i>
Gewone dotterbloem	<i>Caltha palustris</i> ssp. <i>palustris</i>
Gewone vogelmelk	<i>Ornithogalum umbellatum</i>
Grasklokje	<i>Campanula rotundifolia</i>
Grote kaardenbol	<i>Dipsacus fullonum</i>
Kleine maagdenpalm	<i>Vinca minor</i>
Knikkende vogelmelk	<i>Ornithogalum nutans</i>
Koningsvaren	<i>Osmunda regalis</i>
Slanke sleutelbloem	<i>Primula elatior</i>
Zwanenbloem	<i>Butomus umbellatus</i>

Tabel 2: Overige soorten

Als een goedgekeurde gedragscode van toepassing is op de activiteiten geldt een vrijstelling. Er hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden, maar de activiteiten moeten aantoonbaar worden uitgevoerd zoals in de gedragscode staat. Tevens geldt de zorgplicht.

Als niet gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode, maar wel maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen, hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden. Om zeker te weten of de mitigerende maatregelen voldoende zijn en er inderdaad geen ontheffing nodig is, kan een ontheffing aangevraagd worden om de maatregelen (goed) te laten keuren.

Als niet gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode en geen maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of rust- en verblijfplaats te garanderen, dient een ontheffing aangevraagd te worden. De aanvraag wordt beoordeeld op de volgende punten:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door de activiteiten?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Zoogdieren

Damhert	<i>Cervus dama</i>
Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>
Grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>
Grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>
Steenmarter	<i>Martes foina</i>
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>

Reptielen en amfibieën

Alpenwatersalamander	<i>Mesotriton alpestris</i>
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>

Dagvlinders

Moerasparelmoervlinder	<i>Euphydryas aurinia</i>
Vals heideblauwtje	<i>Lycaeides idas</i>

Vissen

Kleine modderkruiper	<i>Cobitis taenia</i>
Meerval	<i>Silurus glanis</i>
Rivierdonderpad	<i>Cottus perifretum</i>

Vervolg tabel 2: Overige soorten

<u>Vaatplanten</u>	
Aangebrande orchis	<i>Neottia ustulata</i>
Aapjesorchis	<i>Orchis simia</i>
Beenbreek	<i>Narthecium ossifragum</i>
Bergklokje	<i>Campanula rhomboidalis</i>
Bergnachtorchis	<i>Platanthera chlorantha</i>
Bijenorchis	<i>Ophrys apifera</i>
Blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>
Blauwe zeedistel	<i>Eryngium maritimum</i>
Bleek bosvogeltje	<i>Cephalanthera damasonium</i>
Bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>
Brede orchis	<i>Dactylorhiza majalis majalis</i>
Bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>
Daslook	<i>Allium ursinum</i>
Dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>
Duitse gentiaan	<i>Gentianella germanica</i>
Franjementiaan	<i>Gentianopsis ciliata</i>
Geelgroene wespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>
Gele helmbloem	<i>Pseudofumaria lutea</i>
Gevlekte orchis	<i>Dactylorhiza maculata</i>
Groene nachtorchis	<i>Dactylorhiza viridis</i>
Groensteel	<i>Asplenium viride</i>
Grote keverorchis	<i>Neottia ovata</i>
Grote muggenorchis	<i>Gymnadenia conopsea</i>
Gulden sleutelbloem	<i>Primula veris</i>
Harlekijn	<i>Anacamptis morio</i>
Herfstschröforchis	<i>Spiranthes spiralis</i>
Herfsttijloos	<i>Colchicum autumnale</i>
Hondskruid	<i>Anacamptis pyramidalis</i>
Honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>
Jeneverbes	<i>Juniperus communis</i>
Klein glaskruid	<i>Parietaria judaica</i>
Kleine keverorchis	<i>Neottia cordata</i>
Kleine zonnedaauw	<i>Drosera intermedia</i>
Klokjesgentiaan	<i>Gentiana pneumonanthe</i>
Kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>
Koraalwortel	<i>Corallorrhiza trifida</i>
Kruisbladgentiaan	<i>Gentiana cruciata</i>
Lange ereprijs	<i>Veronica longifolia</i>
Lange zonnedaauw	<i>Drosera anglica</i>
Mannetjesorchis	<i>Orchis mascula</i>

Vervolg tabel 2: Overige soorten

Maretak	<i>Viscum album</i>
Moeraswespenorchis	<i>Epipactis palustris</i>
Muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>
Parnassia	<i>Parnassia palustris</i>
Pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsuta sagittata</i>
Poppenorchis	<i>Orchis anthropophora</i>
Prachtklokje	<i>Campanula persicifolia</i>
Purperorchis	<i>Orchis purpurea</i>
Rapunzelklokje	<i>Campanula rapunculus</i>
Rechte driehoeksvaren	<i>Gymnocarpium robertianum</i>
Rietorchis	<i>Dactylorhiza majalis praetermissa</i>
Ronde zonnedauw	<i>Drosera rotundifolia</i>
Rood bosvogeltje	<i>Cephalanthera rubra</i>
Ruig klokje	<i>Campanula trachelium</i>
Schubvaren	<i>Asplenium ceterach</i>
Slanke gentiaan	<i>Gentianella amarella</i>
Soldaatje	<i>Orchis militaris</i>
Spaanse ruiter	<i>Cirsium dissectum</i>
Spindotterbloem	<i>Caltha palustris araneosa</i>
Steenanjer	<i>Dianthus deltoides</i>
Steenbreekvaren	<i>Asplenium trichomanes</i>
Stengelloze sleutelbloem	<i>Primula vulgaris</i>
Stengelomvattend havikskruid	<i>Hieracium amplexicaule</i>
Stijf hardgras	<i>Catapodium rigidum</i>
Tongvaren	<i>Asplenium scolopendrium</i>
Valkruid	<i>Arnica montana</i>
Veenmosorchis	<i>Hammarbya paludosa</i>
Veldgentiaan	<i>Gentianella campestris</i>
Veldsalie	<i>Salvia pratensis</i>
Vleeskleurige orchis	<i>Dactylorhiza incarnata</i>
Vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>
Vogelnestje	<i>Neottia nidus-avis</i>
Voorjaarsadonis	<i>Adonis vernalis</i>
Wantsenorchis	<i>Anacamptis coriophora</i>
Waterdrieblad	<i>Menyanthes trifoliata</i>
Weideklokje	<i>Campanula patula</i>
Welriekende nachtorchis	<i>Platanthera bifolia</i>
Wilde gagele	<i>Myrica gale</i>
Wilde kievitsbloem	<i>Fritillaria meleagris</i>
Wilde marjolein	<i>Origanum vulgare</i>
Wit bosvogeltje	<i>Cephalanthera longifolia</i>
Witte muggenorchis	<i>Pseudorchis albida</i>

Vervolg tabel 2: Overige soorten

Zinkviooltje	<i>Viola lutea calaminaria</i>
Zomerklokje	<i>Leucojum aestivum</i>
Zwartsteel	<i>Asplenium adiantum-nigrum</i>
<u>Kevers</u>	
Vliegend hert	<i>Lucanus cervus</i>
<u>Kreeftachtigen</u>	
Rivierkreeft	<i>Astacus astacus</i>

Soorten van Tabel 3: Soorten bijlage 1 AMvB/ bijlage IV HRL

Als maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen, hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden. Om zeker te weten of de mitigerende maatregelen voldoende zijn en er inderdaad geen ontheffing nodig is, kan een ontheffing aangevraagd worden om de maatregelen (goed) te laten keuren.

Als geen maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of rust- en verblijfplaats te garanderen, dient een ontheffing aangevraagd te worden op grond van een wettelijk belang uit artikel 2 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (soorten bijlage 1 AMvB) of uit de Habitatrichtlijn (soorten bijlage IV HRL).

Deze belangen zijn:

- *Bescherming van flora en fauna (b)*
- *Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)*
- *Dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten (e)*
- En alléén voor soorten van bijlage 1 AMvB:
- *Uitvoering werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)*

De aanvraag wordt beoordeeld op de volgende punten:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door de activiteiten?
- Is er een wettelijk belang (belang b, d, e of j)?
- Is er een bevredigende oplossing?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Soorten bijlage 1 AMvB:

Zoogdieren

Boommarter	<i>Martes martes</i>
Das	<i>Meles meles</i>
Eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>
Gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>
Veldspitsmuis	<i>Crocidura leucodon</i>
Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>

Reptielen en amfibieën

Adder	<i>Vipera berus</i>
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>
Ringslang	<i>Natrix natrix</i>
Vinpootsalamander	<i>Lissotriton helveticus</i>
Vuursalamander	<i>Salamandra salamandra</i>

Vervolg tabel 3: Soorten bijlage 1 AMvB/ bijlage IV HRL

Vervolg soorten bijlage 1 AMvB:

Vissen

Beekprik	<i>Lampetra planeri</i>
Bittervoorn	<i>Rhodeus amarus</i>
Elrits	<i>Phoxinus phoxinus</i>
Gestippelde alver	<i>Alburnoides bipunctatus</i>
Grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>
Rivierprik	<i>Lampetra fluviatilis</i>

Dagvlinders

Bruin dikkopje	<i>Erynnis tages</i>
Dwergblauwtje	<i>Cupido minimus</i>
Dwergdikkopje	<i>Thymelicus acteon</i>
Groot geaderd witje	<i>Aporia crataegi</i>
Grote ijsvogelvlinder	<i>Limenitis populi</i>
Heideblauwtje	<i>Plebeius argus</i>
Iepenpage	<i>Satyrium w-album</i>
Kalkgraslanddikkopje	<i>Spialia sertorius</i>
Keizersmantel	<i>Argynnis paphia</i>
Klaverblauwtje	<i>Polyommatus semiargus</i>
Purperstreepparelmoervlinder	<i>Brenthis ino</i>
Rode vuurvlinder	<i>Lycaena hippothoe</i>
Rouwmantel	<i>Nymphalis antiopa</i>
Tweekleurig hooibeestje	<i>Coenonympha arcania</i>
Veenbesparelmoervlinder	<i>Euphydryas aurinia</i>
Veenhooibeestje	<i>Coenonympha tullia</i>
Veldparelmoervlinder	<i>Melitaea cinxia</i>
Woudparelmoervlinder	<i>Melitaea diamina</i>
Zilvervlek	<i>Bolaria euphrosyne</i>

Vaatplanten

Groot zeegras	<i>Zostera marina</i>
---------------	-----------------------

Soorten bijlage IV HRL:

Zoogdieren

Bechsteins vleermuis	<i>Myotis bechsteinii</i>
Bever	<i>Castor fiber</i>
Bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri</i>
Brandts vleermuis	<i>Myotis brandtii</i>
Bruinvis	<i>Phocoena phocoena</i>

Vervolg tabel 3: Soorten bijlage 1 AMvB/ bijlage IV HRL

Vervolg soorten bijlage IV HRL:

Franjestaart	<i>Myotis nattereri</i>
Gewone baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i>
Gewone dolfijn	<i>Delphinus delphis</i>
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>
Grijze grootoorvleermuis	<i>Plecotus austriacus</i>
Grote hoefijzerneus	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>
Hamster	<i>Cricetus cricetus</i>
Hazelmuis	<i>Muscardinus avellanarius</i>
Ingekorven vleermuis	<i>Myotis emarginatus</i>
Kleine dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>
Kleine hoefijzerneus	<i>Rhinolophus hipposideros</i>
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>
Lynx	<i>Lynx lynx</i> spp. lynx
Meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>
Mopsvleermuis	<i>Barbastella barbastellus</i>
Noordse woelmuis	<i>Microtus oeconomus</i>
Otter	<i>Lutra lutra</i>
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>
Ruige (Nathusius') dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>
Tuimelaar	<i>Tursiops truncatus</i>
Tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus</i>
Vale vleermuis	<i>Myotis myotis</i>
Watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>
Wilde kat	<i>Felis silvestris</i>
Witflankdolfijn	<i>Lagenorhynchus acutus</i>
Witsnuitdolfijn	<i>Lagenorhynchus albirostris</i>

Reptielen en amfibieën

Boomkikker	<i>Hyla arborea</i>
Geelbuikvuurpad	<i>Bombina variegata</i>
Gladde slang	<i>Coronella austriaca</i>
Heikikker	<i>Rana arvalis</i>
Kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>
Knoflookpad	<i>Pelobates fuscus</i>
Muurhagedis	<i>Podarcis muralis</i>
Poelkikker	<i>Pelophylax lessonae</i>
Rugstreeppad	<i>Epidalea calamita</i>
Vroedmeesterpad	<i>Alytes obstetricans</i>
Zandhagedis	<i>Lacerta agilis</i>

Vervolg tabel 3: Soorten bijlage 1 AMvB/ bijlage IV HRL

Vervolg soorten bijlage IV HRL:

Dagvlinders

Donker pimpernelblauwtje	<i>Maculinea nausithous</i>
Grote vuurvlinder	<i>Lycaena dispar</i>
Pimpernelblauwtje	<i>Maculinea teleius</i>
Tijmblauwtje	<i>Maculinea arion</i>
Zilverstreephooibeestje	<i>Coenonympha hero</i>

Libellen

Bronslibel	<i>Oxygastra curtusii</i>
Gaffellibel	<i>Ophiogomphus cecilia</i>
Gevlekte witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>
Groene glazenmaker	<i>Aeshna viridis</i>
Noordse winterjuffer	<i>Sympecma paedisca</i>
Oostelijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia albifrons</i>
Rivierrombout	<i>Gomphus flavipes</i>
Sierlijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia caudalis</i>

Vissen

Houting	<i>Coregonus maraena</i>
Steur	<i>Acipenser sturio</i>

Vaatplanten

Drijvende waterweegbree	<i>Luronium natans</i>
Groenknolorchis	<i>Liparis loeselii</i>
Kruipend moerasscherm	<i>Apium repens</i>
Zomerschroeforchis	<i>Spiranthes aestivalis</i>

Kevers

Brede geelrandwaterroofkever	<i>Dytiscus latissimus</i>
Gestreepte waterroofkever	<i>Graphoderus bilineatus</i>
Heldenbok	<i>Cerambyx cerdo</i>
Juchtleerkever	<i>Osmoderma eremita</i>

Tweekleppigen

Bataafse stroommossel	<i>Unio crassus</i>
Platte schijfhoren	<i>Anisus vorticulus</i>

Bijlage 2: Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid per habitatype en per Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijnsoort

Uit www.natura2000beheerplannen.nl (Dienst Landelijk Gebied, laatste update 24/11/1010)

Kenschets

Natura 2000 Landschap:	Duinen
Status:	Habitatrichtlijn
Site code:	NL1000012
Beschermde natuurmonument:	Duinen Vogelenzang BN, Noordrand Noordwijk BN, Duinen Zandvoort- Aerdenhout BN, Duinen bij Overveen BN, Duinen van Velsen BN/SN, Zuid-Kennemerland-Zuid BN, Slingerduin SN, Huis te Manpad BN
Beheerder:	Natuurmonumenten; Waternet; Staatsbosbeheer; Gemeente Velzen; PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland; Landschap Noord-Holland; Zuid-Hollands Landschap particulieren
Provincie:	Noord-Holland, Zuid-Holland
Gemeente:	Bloemendaal, Haarlem, Heemstede, Noordwijk, Noordwijkerhout, Velsen, Zandvoort
Oppervlakte:	8.164 ha

Gebiedsbeschrijving

Kennemerland-Zuid is een uitgestrekt duingebied aan de zuidkant van het Noordzeekanaal. Het is een reliëfrijk en landschappelijk afwisselend gebied, dat grotendeels bestaat uit kalkrijke duinen. De overgang tussen de kalkrijke jonge duinen en ontkakte oude duinen ligt ter hoogte van Zandvoort. Dit levert een soortenrijke en kenmerkende begroeiing op, met duinroosvegetaties in het open duin, duingraslanden, vochtige en droge duinvalleien, plasjes, goed ontwikkelde struwelen en diverse vormen van duinbossen. Vegetaties van vochtige en natte duinvalleien komen met name voor ten zuiden van Zandvoort, waarvan het Houtglob het best ontwikkelde kalkrijke, natte duinvallei is. Het areaal kalkrijk duingrasland is vooral rondom Zandvoort groot. Hier komen over voorbeelden van het zeedorpenlandschap voor. De oudere duinen van het zuidoostelijk gedeelte herbergen goed ontwikkeld kalkarm duingrasland. Ook zijn er in het zuidelijke puntje en ter hoogte van Zandvoort paraboolduincomplexen aanwezig. Het Kennemerstrand is de enige locatie langs de Hollandse vastelandduinen waar een jonge strandvlakte met embryonale duinen en een uitgestrekte oppervlakte met kalkrijke duinvalleien aanwezig is. Aan de binnenduinstrand zijn diverse landgoederen aanwezig. Hier zijn een aantal oude buitenplaatsen gelegen, die voor een aanzienlijk deel bebost zijn met naaldbos en loofbos, waaronder oude bossen met rijke stinzefflora.

Kernopgaven

2.01 Witte duinen en embryonale duinen: Ruimte voor natuurlijke verstuiving: witte duinen H2120 en embryonale duinen H2110 o.m. van belang als habitat voor kleine mantelmeeuw A183, dwergstern A195, bontbekplevier A137 en strandplevier A138.

2.02 Grijs duinen: Uitbreiding en herstel kwaliteit van grijs duinen *H2130, ook als habitat van tapuit A277, velduil A222 en blauwe kiekendief A082, door tegengaan vergrassing en verstruweling.

2.04 Droge duinbossen: Uitbreiding oppervlakte (ook in zeereep) en verbetering kwaliteit (structuurvariatie en soortenrijkdom) van duinbossen (*droog*) H2180_A.

2.05 Open vochtige duinvalleien, inclusief vochtige duinbossen: Behoud oppervlakte en herstel kwaliteit van vochtige duinvalleien (*kalkrijk*) H2190_B. Behoud vochtige duinvalleien H2190 als habitat van roerdomp A021, lepelaar A034, blauwe kiekendief A082, velduil A222, noordse woelmuis *H1340, nauwe korfslak H1014 en groenknolorchis.

H1903 (vergroting oppervlakte is vrijwel overal gedaan). Op Terschelling en Schiermonnikoog meer ruimte voor duinbossen (*vochtig*) H2180_B.

Instandhoudingsdoelen

Algemene doelen

Behoud van de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.

Behoud van de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.

Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.

Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Habitattypen

H1310 Eenjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden met *Salicornia* spp. en andere zoutminnende soorten

Doel: Behoud oppervlakte en kwaliteit zilte pionierbegroeiingen, *zeevetmuur* (subtype B).

Toelichting: Het habitatype zilte pionierbegroeiingen, *zeevetmuur* (subtype B) is in de Hollandse duinen uitzonderlijk zeldzaam en daarom is de vindplaats op het Kennemerstrand van belang om de huidige verspreiding te behouden. Voor duurzaam behoud is het van belang dat voldoende dynamiek van zee en wind in het gebied aanwezig is.

H1330 Atlantische schorren (*Glauco-Puccinellietalia maritima*)

Doel: Behoud oppervlakte en kwaliteit schorren en zilte graslanden, *buitendijks* (subtype A).

Toelichting: Schorren en zilte graslanden, *buitendijks* (subtype A) zijn in de Hollandse duinen uitzonderlijk zeldzaam en daarom is de vindplaats op het Kennemerstrand van belang om de huidige verspreiding te behouden. Voor duurzaam behoud is het van belang dat voldoende dynamiek van zee en wind in het gebied aanwezig is.

H2110 Embryonale wandelende duinen

Doel: Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting: Het habitatype embryonale duinen komt voor op het Kennemerstrand. Langs de Hollandse kust is het een betrekkelijk zeldzaam habitatype. Behoud van de oppervlakte geldt binnen natuurlijke fluctuaties.

H2120 Wandelende duinen op de strandwal met *Ammophila arenaria* ("witte duinen")

Doel: Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting: Door de grote breedte van het duingebied is uitbreiding en kwaliteitsverbetering van het habitatype witte duinen mogelijk. Dit is vooral van belang voor uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit habitatype H2130 grijze duinen.

H2130 *Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie ("grijze duinen")

Doel: Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit grijze duinen, *kalkrijk* (subtype A) en grijze duinen, *heischraal* (subtype C), behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit grijze duinen, *kalkarm* (subtype B).

Toelichting: Oppervlakte-uitbreiding en verbetering kwaliteit is nodig gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding en de grote verantwoordelijkheid van Nederland voor dit habitatype in Europa. Bovendien betreft het hier één van de gebieden met een grote oppervlakte aan grijze duinen, *kalkrijk* (subtype A) waardoor het gebied een zeer grote bijdrage aan het landelijke doel voor het habitatype levert. Het habitatype grijze duinen, *heischraal* (subtype C) is slechts lokaal aanwezig. Het habitatype grijze duinen, *kalkarm* (subtype B) kan eveneens in kwaliteit worden verbeterd.

H2150 *Atlantische vastgelegde ontkalkte duinen (*Calluno-Ulicetea*)

Doel: Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting: Het habitatype duinheiden met struikheide is momenteel in goede kwaliteit aanwezig op een gering oppervlakte. Er is geen landelijke doelstelling voor uitbreiding van de

oppervlakte, gezien het geringe belang van ons land voor dit habitattype.

H2160 Duinen met *Hippophaë rhamnoides*

Doel: Behoud oppervlakte en kwaliteit. Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitattypen H1310 zilte pionierbegroeiingen, H1330 schorren en zilte graslanden, H2120 witte duinen, H2130 grijze duinen of H2190 vochtige duinvalleien is toegestaan.

Toelichting: Het habitattype duindoornstruwelen is over voldoende oppervlakte aanwezig en landelijk niet bedreigd. Uitbreiding van het habitattype kan een bedreiging vormen voor onder meer habitattype H2130 grijze duinen. Het type komt lokaal in goede kwaliteit (met veel struweelsoorten) voor op locaties die niet conflicteren met de doelstellingen voor habitattypen H2130 grijze duinen of H2190 vochtige duinvalleien. Op dergelijke locaties is behoud van belang. Om de kwaliteit te behouden moeten alle successiestadia in het gebied voorkomen, ook de jonge stadia die als matig ontwikkeld worden beoordeeld.

H2170 Duinen met *Salix repens* ssp. *argentea* (*Salicion arenariae*)

Doel: Behoud oppervlakte en kwaliteit. Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van Habitattype H2190 vochtige duinvalleien is toegestaan.

Toelichting: Het habitattype kruipwilgstruwelen komt in het gebied op kleine oppervlakte voor, in mozaïek met begroeiingen van habitattype H2190 vochtige duinvalleien (binnen de kalkrijke duinen is het type uiterst schaars). Er is geen landelijke opgave voor uitbreiding oppervlakte of verbetering kwaliteit.

H2180 Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied

Doel: Behoud oppervlakte en kwaliteit duinbossen, *droog* (subtype A) en duinbossen, *binnenduintrand* (subtype C) en behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit duinbossen, *vochtig* (subtype B).

Toelichting: De subtypen duinbossen, *vochtig* (subtype B) en duinbossen, *binnenduintrand* (subtype C) verkeren landelijk in een matig ongunstige staat van instandhouding. Habitattype duinbossen, *droog* (subtype A) verkeert landelijk in een gunstige staat van instandhouding.

H2190 Vochtige duinvalleien

Doel: Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige duinvalleien, *open water* (subtype A), vochtige duinvalleien, *kalkrijk* (subtype B) en vochtige duinvalleien, *hoge moerasplanten* (subtype D).

Toelichting: De oppervlakte aan valleien in het gebied wordt momenteel sterk uitgebreid nu de waterwinning in deelgebieden is gestopt. Vochtige duinvalleien, *open water* (subtype A) en vochtige duinvalleien, *hoge moerasplanten* (subtype D) komen verspreid in het gebied voor. De fraaiste voorbeelden van vochtige duinvalleien, *kalkrijk* (subtype B) langs de gehele Hollandse vastelandsduinen worden momenteel binnen het Natura 2000 gebied aangetroffen op onder andere het Kennemerstrand en in recent herstelde duinvalleien in het noordelijk deel. In het zuidelijk deel zijn potenties voor uitbreiding aanwezig.

Soorten

H1014 Nauwe korfslak

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting: Het gebied herbergt een aantal populaties van nauwe korfslak, waaronder locaties met hoge dichtheden.

H1903 Groenknolorchis

Doel: Behoud omvang en kwaliteit biotoop voor uitbreiding populatie.

Toelichting: Het betreft één van de weinige vindplaatsen in de Hollandse duinen van de groenknolorchis, maar de populatie is momenteel zeer klein en weinig stabiel. Mogelijkheden voor een duurzamere populatie liggen echter op het Kennemerstrand, waar de soort zich recentelijk heeft weten te vestigen. Behoud van het habitattype H2190 vochtige duinvalleien, *kalkrijk* (subtype B) is hiervoor een voorwaarde.

Complementaire doelen

Soorten

H1042 Gevlekte witsnuitlibel

Doel: Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor vestiging populatie.

Toelichting: De gevlekte witsnuitlibel heeft een zeer ongunstige staat van instandhouding door het tekort aan gebieden en de landelijk te geringe populatiegrootte. Vestiging van een populatie in het gebied is nodig voor het realiseren van een landelijk gunstige staat van instandhouding. De soort breidt zich momenteel uit in de duinen, zodat de verwachting is dat het doel op termijn gerealiseerd kan worden.

Bijlage 3: Vleermuizen, ruimtelijke ingrepen en de Flora- en faunawet

Vleermuizen en hun leefgebied zijn beschermd door de Flora- en faunawet. In geval van een ruimtelijke ingreep moet ruim van tevoren bekeken worden of deze ingreep nadelige invloed kan hebben op vleermuizen en hoe hiermee omgegaan moet worden.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen maken het hele jaar door gebruik van verschillende verblijfplaatsen (o.a. in bomen en gebouwen). Grofweg zijn vleermuisverblijfplaatsen op te delen in winterverblijfplaats (waar overwinterd wordt), dagkwartieren (waar de mannetjes in de kraamkolonieperiode overdag zitten, alleen of in kleine groepjes), kraamkolonies (vrouwtjes en hun jongen, vaak in grote groepen), paarverblijven (waar gepaard wordt, vaak in het najaar, soms gelijk aan de winterverblijfplaats) en tussenkwartieren (gebruikt in de periode tussen overwinteren en de zomerperiode in). Per type verblijfplaats gebruiken vleermuizen vaak meerdere verblijven waar tussen gewisseld wordt, bijvoorbeeld wanneer elders het klimaat geschikter is of om aan parasieten te ontkomen. Vleermuizen zijn wel zeer honkvast wat betreft de diverse verblijven die ze gebruiken. Dit betekent dat hun verblijven belangrijk zijn voor instandhouding van de populatie en dat deze daarom beschermd worden door de Flora- en faunawet.

Sinds mei 2009 is het Vleermuisprotocol vastgesteld. Dit is opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging VZZ in overleg met de Dienst Landelijk Gebied (DLG) en de Gegevensautoriteit Natuur (GaN). Het protocol dient als leidraad voor het bepalen hoe en hoe vaak geïnventariseerd moet worden om te voldoen aan de Flora- en faunawet. In februari 2012 is het vleermuisprotocol aangepast. Let op: voor het bepalen of een gebouw of een potentieel geschikte boom van belang is als vleermuisverblijfplaats, is over het algemeen een relatief langlopend onderzoek nodig (van april t/m september/oktober) en zijn gemiddeld 5 tot 7 bezoeken nodig.

Maatregelen zijn nodig:

- indien sprake is van een verblijfplaats die van significant belang is of zou kunnen zijn en/of;
- indien vleermuizen aangetroffen zijn.

Er is over het algemeen sprake van een significant belangrijke verblijfplaats (ook wel vaste verblijfplaats genoemd, een verblijfplaats die van belang is voor een populatie) als:

- er sprake is van een kraamkolonie;
- er sprake is van een belangrijke overwinteringsplaats of paarplaats;
- er geen alternatieve verblijfplaatsen in de directe omgeving beschikbaar zijn;
- de gunstige staat van instandhouding van de (populatie van) de soort in het geding is bij het verdwijnen van de verblijfplaats.

De te nemen maatregelen moeten er voor zorgen dat verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet niet overtreden worden. Dit betekent dat er geen dieren gedood, verwond of actief verstoord mogen worden en dat in geval van significant belangrijke verblijfplaatsen deze

behouden blijven of anders tijdig op een goede manier vervangen worden. De functie die het leefgebied voor de betreffende populatie vervult moet onverminderd blijven bestaan.

Om te voorkomen dat dieren gedood, verwond of actief verstoord worden, kunnen de volgende maatregelen nodig zijn:

- niet slopen in de winterslaapperiode (in deze periode kan zelden met zekerheid worden vastgesteld dat vleermuizen afwezig zijn in een potentieel geschikt en onoverzichtelijk object, omdat ze dan ook 's nachts passief zijn. Dat maakt ze in deze periode overigens extra kwetsbaar);
- vlak voor de sloop onderzoeken of er individuen aanwezig zijn in het te slopen object. Zijn deze wel aanwezig dan geldt dat in geval van een significant belangrijke verblijfplaats gewacht moet worden tot het dier of de dieren weg zijn, anders kan het dier/kunnen de dieren ook passief verjaagd worden (door verstoring van het microklimaat of 's nachts dichten van de invliegopening) mits zij niet verwond, gedood of actief verstoord worden.

Bij het verdwijnen van een verblijfplaats dient een ontheffing aangevraagd te worden bij het ministerie van EL&I (Dienst Regelingen). Onderdeel van deze ontheffingsaanvraag is een activiteitenplan waarin maatregelen beschreven staan die genomen worden om de nadelige effecten, als gevolg van de voorgenomen plannen, op vleermuizen zoveel mogelijk te voorkomen/verminderen. De te nemen maatregelen kunnen bijvoorbeeld bestaan uit het aanbieden van in pandige voorzieningen in nieuwbouw, zodat deze geschikt is voor vleermuizen om in te verblijven.

Jachtgebied en vliegroutes

Naast verblijfplaatsen bestaat het leefgebied van vleermuizen uit foerageergebied en vliegroutes (vaak bomenrijen of waterlopen). Deze zijn ook beschermd als zij van significant belang zijn. Zij gelden als significant belangrijk indien bij aantasting de functionaliteit van de verblijfplaats(en) in het geding komt. Is dat het geval, dan zijn maatregelen nodig die dit voorkomen, anders is een ontheffing nodig. Ook hier geldt dat deze alleen verstrekt wordt in geval van projecten waarbij sprake is van groot openbaar belang.

Bijlage 4: Vogels, ruimtelijke ingrepen en de Flora- en faunawet

Als maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen, hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden. Om zeker te weten of de mitigerende maatregelen voldoende zijn en er inderdaad geen ontheffing nodig is, kan een ontheffing aangevraagd worden om de maatregelen (goed) te laten keuren.

Als geen maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of rust- en verblijfplaats te garanderen, dient een ontheffing aangevraagd te worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

Deze belangen zijn:

- *Bescherming van flora en fauna (b)*
- *Veiligheid van het luchtverkeer (c)*
- *Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)*

De aanvraag wordt beoordeeld op de volgende punten:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door de activiteiten?
- Is er een wettelijk belang (belang b, c en d)?
- Is er een bevredigende oplossing?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Bescherming van vogelnesten

Artikel 11 van de Flora- en faunawet luidt:

“Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren”.

Tijdens de werkzaamheden moet rekening gehouden worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat er om of er sprake is van een broedgeval. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen (grootweg half maart-half juli) onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen en ook niet als maatregelen worden getroffen die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen.

Een (beperkt) aantal soorten bewoont het nest echter permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Verblijfplaatsen van deze vogelsoorten zijn *jaarrond* beschermd:

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Voor de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het *gehele* seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil).

2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Categorie 5-soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd; deze soorten zijn namelijk *wel* jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten die momenteel door het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (EL&I) wordt gehanteerd:

Nesten van de volgende soorten zijn jaarrond beschermd indien ze nog in functie zijn:

Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>
Grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>
Huisemus	<i>Passer domesticus</i>
Kerkuil	<i>Tyto alba</i>
Oehoe	<i>Bubo bubo</i>
Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>
Ransuil	<i>Asio otus</i>
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>
Slechtvalk	<i>Falco peregrinus</i>
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>
Steenuil	<i>Athene noctua</i>
Wespendief	<i>Pernis apivorus</i>
Zwarte wouw	<i>Milvus migrans</i>

Nesten van de volgende soorten zijn niet jaarrond beschermd (categorie 5), maar hiervan is inventarisatie wel gewenst:

Blauwe reiger	<i>Ardea cinerea</i>
Boerenwaluw	<i>Hirundo rustica</i>
Bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca</i>
Boomklever	<i>Sitta europaea</i>
Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>
Bosuil	<i>Strix aluco</i>
Brilduiker	<i>Bucephala clangula</i>
Draaihals	<i>Jynx torquilla</i>
Eider	<i>Somateria mollissima</i>
Ekster	<i>Pica pica</i>
Gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>
Glanskop	<i>Parus palustris</i>
Grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i>
Groene specht	<i>Picus viridis</i>
Grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>
Hop	<i>Upupa epops</i>
Huiswaluw	<i>Delichon urbica</i>
IJsvogel	<i>Alcedo atthis</i>
Kleine bonte specht	<i>Dendrocopos minor</i>
Kleine vliegenvanger	<i>Ficedula parva</i>
Koolmees	<i>Parus major</i>
Kortsnavelboomkruiper	<i>Certhia familiaris macrodactyla</i>
Oeverwaluw	<i>Riparia riparia</i>
Pimpelmees	<i>Parus caeruleus</i>
Raaf	<i>Corvus corax</i>
Ruigpootuil	<i>Aegolius funereus</i>
Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>
Tapuit	<i>Oenanthe oenanthe</i>
Torenvalk	<i>Falco tinnunculus</i>
Zeearend	<i>Haliaeetus albicilla</i>
Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>
Zwarte mees	<i>Parus ater</i>
Zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochruros</i>
Zwarte specht	<i>Dryocopus martius</i>

Bijlage 5: Verspreiding Gevlekte witsnuitlibel in Nederland

Verspreiding van de Gevlekte witsnuitlibel in Nederland. De blauwe kaders en groene blokken geven de huidige verspreiding van de soort weer. De gele gebieden zijn de natuurgebieden waarvoor de soort een aangewezen soort is. Rode cirkel= Kennemerland-Zuid

Bron: Profielen habitatsoorten, ministerie van EL&I

